

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617203056
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3617203056.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu G., právne zastúpeného S. proti žalovanému I., o zaplatenie 1.277,05 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 6Csp/164/2017 zo dňa 09. októbra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje a vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a rozhodol, že žalovaný má podľa výsledku konania proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 1.277,05 Eur spolu s úrokom z omeškania 5,15 % ročne od 05.08.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podľa tvrdení žalobcu zmluvné strany uzavreli dňa 24.03.2014 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá suma 1.277,05 Eur, ktorú sa zaviazal žalovaný splácať v pravidelných 36 mesačných splátkach po 85,15 Eur. Žalovaný neuhradil už splátku č. 1 a do podania žaloby nezaplatil žiadnu sumu. Uviedol, že žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril, žiadne prostriedky procesnej obrany v konaní nepoužil. K veci uviedol len to, že úver si nebral on, ale P., jeho bývalý vedúci. Právne súd prvej inštancie posúdil vec podľa ustanovení § 39, § 52 ods. 1 až ods. 4, ods. 6, ods. 9, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 107 ods. 2 a § 457 a § 565 Občianskeho zákonníka, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. V dôsledku vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť, nakoľko nárok žalobcu je premlčaný, pričom vzhľadom k postaveniu žalovaného ako spotrebiteľa bol súd povinný na premlčanie prihliadnuť ex offio. Zmluvu o úvere, uzavretú medzi žalobcom a žalovaným, posúdil ako neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko dohodnutý úrok prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch takmer 5-násobne (o 499 % pre prípad úveru a pre prípad revolvingu o 488 %), čo sa považuje za podstatné prevýšenie obvykle požadovanej odplaty za úvery. V zmysle § 457 Občianskeho zákonníka má žalobca nárok len na vydanie bezdôvodného obohatenia s tým, že žalovaný nárok je premlčaný. Žalovanému bol úver poskytnutý 24.03.2014. Objektívna premlčacia doba je 3-ročná, pričom uplynula 24.03.2017. Žaloba bola podaná 30.05.2017. Uviedol, že pokiaľ by aj posúdil zmluvu ako platnú, žalovaný nárok by bol premlčaný a žalobcovi by žalované plnenie priznať nemohol. Mal za to, že v prípade zosplatnenia dlhu, splatného v splátkach, začína plynúť premlčacia doba odo dňa splatnosti splátky, pre nezaplatenie ktorej došlo k zosplatneniu. Keďže v posudzovanom spore je to splátka č. 1 splatná 01.05.2014, k premlčaniu by došlo 01.05.2017, pričom žaloba bola podaná až 30.05.2017. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Žalobca v odvolaní, podanom v zákonnej lehote, namieta nesprávne skutkové a právne závery. Uviedol, že pri určení začiatku premlčacej doby súd prvej inštancie nevychádzal z relevantnej právnej úpravy, preto jeho záver o premlčaní je nesprávny. Nestotožnil sa ani so záverom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.03.2014, predmetom ktorej bol úver s úrokovou sadzbou 70 % ročne, je vzhľadom na výšku úroku ako celok neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka) a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný. Tvrdil, že súd prvej inštancie rozhodol nezákonne, lebo nesprávne posúdil otázku

platnosti úverovej zmluvy a nadväzne na to aj povahu žalovaného nároku. V odvolaní akcentoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal len vrátenia istiny úveru, ktorý bol žalovanému poskytnutý (nepožadoval teda od žalovaného žiadne úroky). Na premlčanie preto súd nesprávne prihliadal, pretože pri jeho záveroch o neplatnosti zmluvy sa malo uplatniť pravidlo podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka a žalobcovi mal súd priznať nárok na zaplatenie žalovanej sumy. Podľa názoru žalobcu neobstojí názor, že ani v prípade platnosti zmluvy by nemohol súd žalobe vyhovieť, pretože by išlo o premlčaný nárok. Uviedol, že vzhľadom na ust. § 53 ods. 9, § 569 a § 103 ods. 2 Občianskeho zákonníka zročnosť celého dlhu nenastane spolu so zročnosťou omeškanej splátky (resp. prvý deň jej omeškania), ale až po uplynutí najmenej troch mesiacov od zročnosti danej splátky, čo v prejednávanej veci znamenalo, že k zročnosti celého dlhu nemohlo dôjsť dňa 01.05.2014, a teda k premlčaniu 01.05.2017. Splátka č. 1 bola splatnou dňa 01.05.2014. Zosplatenie celého dlhu, pri zachovaní podmienky 3 mesiacov omeškania podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mohlo nastať najskôr 02.08.2014, kedy došlo k zročnosti celého dlhu na základe § 103 v spojení s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Zročnosť celého dlhu teda nemohla nastať skôr ako dňa 02.08.2014. V skutočnosti nastala 04.08.2014, čo žalobca v podanej žalobe odôvodnil a predložil doručku z oznámenia o zosplatení a samotné oznámenie o zosplatení. Žaloba bola na súd podaná dňa 30.05.2017, čiže pred uplynutím 3-ročnej premlčacej lehoty. S poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. napadnutý rozsudok zmenil a podanej žalobe vyhovel. Uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku a vo výške náhrad za trovy právneho zastúpenia.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

5. V danom spore žalobca v žalobe tvrdí, že dňa 24.03.2014 uzatvoril so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1.277,05 Eur s tým, že žalovaný zmluvou dohodnuté splátky (36 splátok po 85,15 Eur) nesplácal, do omeškania sa dostal už pri prvej splátke, v dôsledku čoho žalobca uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka a domáhal sa od žalovaného zaplatenia sumy 1.277,05 s prísl. (t. j. s úrokom z omeškania).

6. Žalovaný sa na výzvu súdu k žalobe nevyjadril, na pojednávaní výslovne uviedol, že k žalobe sa nechce vyjadriť, on úver nezobral, úver zobral jeho bývalý vedúci P..

7. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom žalobu zamietol. Postupoval v súlade s ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, s ktorým záverom žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil. Dňa 07.02.2018 však Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci PL. ÚS 11/2016 vyhlásil nález, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ustanovenie, ktoré nie je v súlade s ústavou, stráca účinnosť dňom uverejnenia nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 3, ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky). To znamená, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bolo ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinné a súd bol povinný toto ustanovenie aplikovať. Napriek tomu nález Ústavného súdu Slovenskej republiky treba vnímať tak, že ním bol vyhlásený od počiatku existujúci nesúlad napadnutého ustanovenia s Ústavou Slovenskej republiky. Nález ústavného súdu - okrem toho, že je právnym dôvodom neúčinnosti nesúladného ustanovenia zákona (ex nunc, od jeho publikovania v Zbierke zákonov Slovenskej republiky) - predstavuje tiež interpretáciu dotknutých ustanovení ústavy (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

republiky) v tom zmysle, že ich treba vykladať inak, než ich vyložil zákonodarca pri prijímaní nesúladného ustanovenia zákona (v tomto prípade to znamená, že prihládanie na premlčanie bez námietky strany je v rozpore s týmito ustanoveniami ústavy). Súdny sú pri rozhodovaní viazaný nielen zákonom, ale aj ústavou (čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Teda postup súdu prvej inštancie, ktorý v prejednávanej veci použil ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, bol síce v súlade s vtedy účinným zákonom, avšak v rozpore s ústavou, konkrétne s vtedy účinnými ustanoveniami čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Takýto protiústavný postup (aj keď išlo o postup v zmysle zákona) predstavuje porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

8. Odvolací súd dáva do pozornosti aj uznesenie (zjednocujúce stanovisko) pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11.10.2006, sp. zn. PLz. ÚS 1/06, kde bola riešená otázka okamihu hmotnoprávných účinkov nálezov ústavného súdu a kde ústavný súd okrem iného konštatoval, že hmotnoprávne účinky nálezov vo vzťahu ku konaniam, ktoré ešte neboli právoplatne skončené, nastávajú ex tunc, teda na ustanovenie zákona, ktoré bolo v nesúlade s ústavou, sa hľadí, akoby nebolo nikdy súčasťou právneho poriadku.

9. Aj keď žalobca v odvolaní priamo nenamietal nesprávnosť tohto postupu (netvrdil, že ex offo prihládanie na premlčanie je v rozpore s ústavou), namietal, že jeho pohľadávka nemohla byť ku dňu podania žaloby premlčaná. Pokiaľ by súd prvej inštancie neaplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., bez vznesenia námietky premlčania druhou stranou by musel vec posúdiť de facto rovnako, ako keby k premlčaniu nedošlo - teda tak, ako tvrdil žalobca v odvolaní (aj keď z iných dôvodov).

10. Z uvedených dôvodov, pre protiústavnosť ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré aplikoval súd prvej inštancie, nemohol odvolací súd potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Pre nesprávny (hoci v tom čase zákonný) procesný postup súdu prvej inštancie súd prvej inštancie skutkovo a právne vyhodnotil vykonané dôkazy len v rozsahu potrebnom pre zistenie premlčania, čo je vzhľadom na nesúlad § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. a Ústavou Slovenskej republiky pre posúdenie uplatneného nároku a pre rozhodnutie o veci samej nedostatočné. Bolo preto potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c), § 391 ods. 1 CSP).

11. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vyhodnotí listinné dôkazy založené v spise vo vzťahu k uplatnenému nároku, pričom sa vysporiada aj s námietkami žalobcu, ktoré uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolaní s tým, že pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku je súd povinný vychádzať najmä z tých rozhodujúcich skutočností, ktoré žalobca uviedol v žalobe, a z ktorých vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.277,05 Eur a úver v tejto výške požaduje vrátiť (spolu s úrokom z omeškania), keďže žalovaný úver nesplácal vôbec.

12. Vzhľadom k tomu, že výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie je súvisiacim výrokom (§ 379 písm. a) CSP), odvolací súd súčasne so zrušením výroku vo veci samej zrušil aj výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).